

24 жніўня 2000 г.

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

Лябедзька просіць не верыць Лукашэнку

У Беларусі адсунічаюць палітычныя, прававыя і маральныя падставы для накіравання міжнародных назіральнікаў на парламенцкія выбары. Пра гэта гаворыцца ў лісце намесніка старшыні Вярхоўнага Савета Беларусі 13-га склікання, старшыні Аб'яднанай грамадзянскай партыі Анатоля Лябедзькі, дасланым 22 жніўня ад імя Вярхоўнага Савета і Каардынацыйнай рады дэмакратычных сіл у шэраг міжнародных арганізацый і кіраўнікам зневенапалітычных ведомстваў.

Як адзначаецца ў пасланні, прыезд на парламенцкія выбары міжнародных назіральнікаў «у вачах грамадскасці фактычна будзе азначаць прызнанне саміх «выбараў» і може прывесці да «міжнароднай легітимізацыі аntyдэмакратычнага антыеўрапейскага рэжыму». Гэта, адзначаецца ў дакумэнце, створыць перадумовы для інкарпарацыі Беларусі ў склад Расеі, прывядзе да аслаблення і расколу дэмакратычных сіл краіны, адмены наўходзячых прэзідэнцкіх выбараў і «чарговага незаконнага працягу паўночтваў Лукашэнкі». Беларуская апазіцыя заклікае єўрапейскія арганізацыі не верыць апошнім выбарчым ініцыятывам кіраўніка дзяржавы.

«Чарговыя абязцанні Лукашэнкі забяспечыць умовы для правядзення дэмакратычных выбараў з'яўляюцца працягам ягонаі палітыкі падмана беларускай і міжнароднай грамадскасці», - гаворыцца ў лісце. Акрамя таго, адзначаецца ў дакумэнце, «цана

такім заявам вядомая». «Яшчэ ў 1997 годзе ў лісце міністра замежных спраў Беларусі на імя старшыні Еўрасаюза Лукашэнка браў на сябе больш сур'ёзныя абавязательствы. З таго часу сітуацыя ў Беларусі істотна пагоршылася», - гаворыцца ў лісце.

Аўтар паслання спадзяеца, што «пазіцыя міжнароднай супольнасці будзе паслядоўнай, прынцыповая і не прывядзе да расчаравання беларускай грамадскасці ў ёўрапейскіх каштоўнасцях». Ліст накіраваны старшыні АБСЕ - міністру замежных спраў Аўстріі Бенітэ Ферэра-Вальднер, старшыні Парламенцкай Асамблеі АБСЕ Адрыяну Севярыну, Генеральному сакратару Савета Еўрапейскага Саюза Хав'еру Салане, прэзідэнту Парламенцкай Асамблеі Савета Еўропы Джону Расэлу, дзяржсакратару ЗША Мадлен Олбрайт, у Еўрапарламент. Да яго таксама прыкладаецца тэкст вышэйзгаданага паслання Лукашэнкі 1997 года.

Юрый Пацёмкін

Міністэрства юстыцыі працягвае гуляць у хованкі з Маладым Фронтом

16 жніўня, роўна прац 3(!) месяцы пасля падачы дакументаў на регістрацыю, Управа Маладога Фронту нарэшце атрымала факс зь Міністэрства юстыцыі. Начальнік Упраўлення грамадзкіх аб'яднанняў Міхаіл Сухінін, які атрымаў запыт з Генэральнай прокуратурой (месяц таму МФ скіраваў туды скаругу), нарэшце вымушаны быў афіцыйна прасцягліць юрыдычны лёс найбуйнейшай моладзевай апазыцыйнай арганізацыі. Але сэнсацыяльны маладафронтавуць так і не дачакаліся. Беспрэцедэнтнае маўчанье Міністэрства юстыцыі перарвала паведамленне, дастойнае аўтаадказніка: дакументы заходзяцца на разглядзе.

Варты адзначыць, што Міністэрства юстыцыі апынулася ў надзвычай цяжкім становішчы. Рэгістрацыя самыя масавыя нацыянальны моладзевы рух азначае дазволіць разгарнуцца незалежнікам ініцыятывам значна шырэй. Адмовіць у рэгістрацыі

(фактычна забараніць МФ) страшна: падпольны Фront пужае рэжым яшчэ больш, чым напаўлегальны.

Так званая «камісія Замяталіна», ад якой насамрэч і залежыць рашэнне, ніяк ня можа выбраць, што лепей.

Прэс-служба Маладога Фронту

З моманту зынікнення нашага калегі Дзьмітрыя Завадскага мінула:

48 дзён

Мы патрабуем ад уладаў тэрміновага расчледаваньяя аbstавінаў гэтай справы. Мы заклікаем супрацоўнікаў праваахоўных ворганаў і спэцслужбаў, а таксама людзей добрай волі прыкласыць ўсе намаганыні дзеля ўратаванья журнالіста.

Вячорка паабяцаў гарадзенцам 200 тысячаў. На вуліцах Менска

У аўторак, 22 жніўня, Гродна наведала прадстаўнічая делегацыя БНФ «Адраджэнне». У яе складзе былі старшыня БНФ Вінцук Вячорка, ягоны намеснік - Вячаслаў Сіўчык і Юрый Хадыка, прэс-сакратар Аляксей Шэйн і сакратар Управы Юррас Пальчэўскі.

Асноўным пунктам праграмы візіту была сустрэча з сябрамі гарадзенскай арганізацыі БНФ «Адраджэнне».

Галоўнай мэтай спаткання ў Гродне стала стратэгія і тактыка БНФ «Адраджэнне» падчас лукашэнкаўскага выбарчага фарсу. Як адзначыў Вінцук Вячорка, «неабходна адчуць, чым жывуць, чым дыхаюць гарадзенцы, і паспрабаваць разам выпрацаваць стратэгію ды лозунгі дзеяння».

Свой уздел у выбарах 15 кастрычніка Фронт акрэслі даволі выразна - байкот. Прычым байкот не мае на ўвазе пасіўны, прымітывны няўздел у выбарчай кампаніі.

«Мы проціпаставялем лукашэнкаўскай выбарчай кампаніі актыўную і складзеную з некалькіх кампанентаў сваю палітычную кампанію», - запэўніў спадар Вячорка.

Альтэрнатывны сцэнар актыўнага байкоту, прапанаваны Фронтам і аб'яднанай апазыцыйной больш трапна і больш зразумела трэба называць тактыкай «ад дзяярэй да дзяярэй».

Менавіта такім «дзедаўскім» чынам актыўісты Фронту, а гэта будуць толькі яны, бо іншыя палітычныя партыі ды арганізацыі не маюць вольных людскіх рэсурсаў, павінны абыходзіць усе кватэры, пытацца, якія выбары хочуць бачыць людзі і ўгаворваць падпісацца пад вядомымі чатырма ўмовамі.

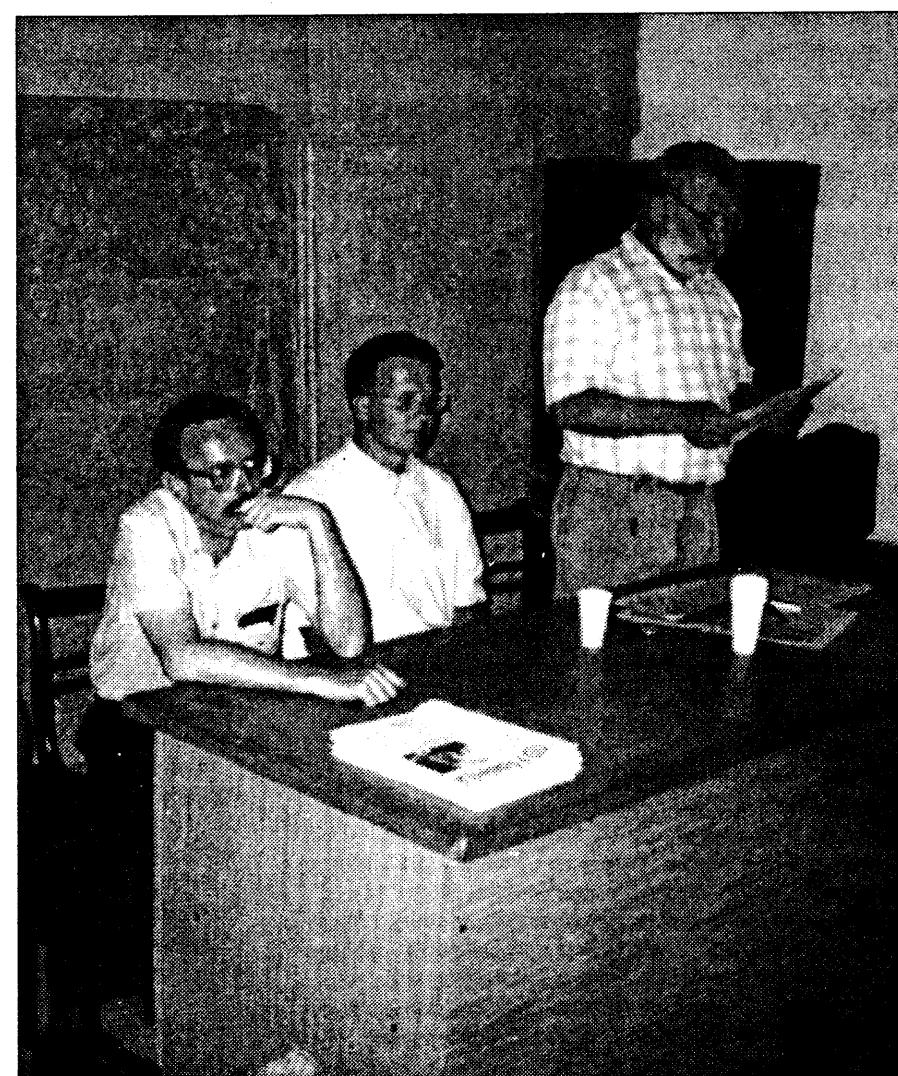
Своеасаблівым «народным рэферэндумам» плануеца дасягнуць некалькіх блізкай і далёкапалітычных мэтай.

Па-першое, данесці да людзей небяспеку страты незалежнасці Беларусі. А гэта небяспека існуе, бо новаабраная палата адразу ж зоймецца ратыфікацыяй усіх саюзных дамоваў.

Па-другое, «пацвердзіць перад міжнароднай супольнасцю волю беларускага народа да сапраўдных дэмакратычных выбараў у сапраўдны дэмакратычны парламент».

Па-трэцяе, актыўнае байкатаўнне лукашэнкаўскіх выбараў большасцю беларускага грамадства абавязкова павінна, на думку кіраўніцтва Фронту, прымусіць Лукашэнку вярнуцца да аблеркавання чатырох умоваў.

І па- чацвёртае, уся восеньская апазыцыйная кампанія разглядаец-

Вячаслаў Сіўчык, Вінцук Вячорка і Юрый Хадыка (злева направа) адказваюць на пытанні гарадзенцу

ца Фронту «як прэлюдия да адказнага і паворотнага моманту, да прэзідэнцкіх выбараў 2001 года».

Акрамя абыходу кватэраў увосьень Фронт плануе правесці шэраг улётачных акцыяў і тры масавыя акцыі-пратэсты. Храналагічна пратэстная хвала выглядае наступным чынам:

1 кастрычніка - агульнанацыянальная дэмманстрацыя ў Менску;

8 кастрычніка - шэраг акцыяў у 22-24 буйных гарадах Беларусі;

14 кастрычніка - завяршальны марш пратэсту ў Менску, на які, адпаведна словам Вінцuka Вячоркі, плануеца вывесці да 200 тысяч чалавек.

У сувязі са скіраванасцю ўсёй палітычнай восені-2000 на будучыя прэзідэнцкія выбараы, прысутных на сустрэчы гарадзенцаў, хвялявалася праблема «аднаго кандыдата».

Адказваючы на гэтае пытанне, намеснік старшыні БНФ Юррас Хадыка прывёў дадзеныя сацыялагічных даследаванняў, паводле якіх найвялікшыя рэйтынгі сярод апазыціі маюць Міхаіл Чыгір і Станіслаў Шушкевіч. Аднак яны абодва не задавальняюць Фронт, а Чыгір да таго ж наогул запляміў сябе ўзделам у выбарчым

лукашэнкаўскім фарсе. Таму месца лідара апазыцыі працягвае заславацца вакантным.

Што датычыць тых апазыцыянеру, якія дали згоду на ўздел у выбарах у Палату, дык стаўленне Фронту да іх акрэслі той жа Юрый Хадыка, што называў гэтых палітыкі «так званыя дэмакраты».

Аднак кіраўніцтва Фронту ўпарты пазбягае лічыць паводзіны Статкевіча, Абрамавай і да іх падобных расколам апазыцыі. «Гэта нават не паслабленне апазыцыйных сілаў, а выключна асабістая справа некалькіх людзей, якія пераследуюць свае вузкапалітычныя інтерэсы», - такой была рэакцыя Вінцuka Вячоркі.

Малюючы гарадзенцам восеньскую стратэгію і тактыку Фронту, кіраўнікі арганізацыі казалі толькі пра поспех і чакамыя перспектывы. Аднак дысанансам гэтamu прагнучы напамін Юрыя Хадыкі пра польскую «Салідарнасць», якой у 1985 годзе не ўдалося байкаванне выбараў, што прывяло да яшчэ пяцігадовага змагання польскай дэмакратыі.

Павал Мажэйка

Лідary kraінаў Захаду і ЗША з Лукашэнкам не сябруюць

Выступленне прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі на «Саміце тысячагоддзя», які 6 - 8 верасня пройдзе ў Нью-Ёрку і адкрые 55-ю, юбілейную, сесію Арганізацыі Аб'яднаных Наций, адбудзеца ў першы дзень работы форуму. Пра гэта на брыфінгу 17 жніўня ў Менску паведаміў начальнік управлэння Амерыкі МЗС Беларусі Андрэй Дапкюнас.

Як паведаміў сп. Дапкюнас, у Нью-Ёрку прадугледжаныя контакты Лукашэнкі з кіраўнікамі шэрагу дзяржаў - удзельніц саміта. Гэтыя контакты адбудуцца падчас спецыяльна арганізаваных двухбаковых сустэреч і падчас пратакольных мерапрыемстваў, якія наладжвае ААН для лідараў дзяржаваў. Дакладны пералік сустэреч прэзідэнта Беларусі будзе вызначаны толькі на пярэдадні саміта, аднак ужо вядома, што ў адпаведным спісе няма прозішчай лідараў краінаў Захаду і ЗША.

Галоўная тэма «Саміта тысячагоддзя», які пройдзе ў выглядзе 6 пленарных пасяджэнняў, - «Роля ААН у XXI стагоддзі». Кіраўнік кожнай з краін будзе мець магчымасць выступіць перад удзельнікамі саміта. Да датковую магчымасць аблігация ўсіх пасяджэнняў.

Весці дыскусіі лідараў дзяржаваў атрымаюць на пасяджэннях «круглых сталоў», якія, як паведаміў сп. Дапкюнас, пройдзяць зачыненымі дзвярымі без удзелу прэзыдэнтаў. Па выніках «Саміта тысячагоддзя» плаўніца прыняцце дэкларацыі, у якіх будзе адлюстраваны ўзгоднены падыходы дзяржаваў - членуў ААН да найбольш важных глобальных праблем сучаснасці.

Асноўныя з гэтых праблем будзе закрануты дакладзе генеральнага сакратара ААН. Сярод іх - глабалізацыя кіравання, пазбялненне ад галечы і стражу, забеспячэнне ўстойлівасці будучага свету, абаўлэнне ААН. Паводле словаў Андрэя Дапкюнаса, у дакладзе кіраўніка ААН абазначаны шэсць асноўных усеагульных каштоўнасцяў, якія маюць найбольш важнае значэнне для развіцця чалавецтва ў новым стагоддзі, - свабода, роўнасць і салідарнасць, талерантнасць, адмова ад наслілля, захаванне навакольнага асяроддзя, сумесная адказнасць.

Як адзначыў начальнік управлэння Амерыкі МЗС, прадстаўнікі Беларусі ўзялі актыўны ўдзел у распрацоўцы дэкларацыі саміта.

Андрэй Асмалоўскі

24 жніўня 2000 г.

3

ГРАМАДСТВА**БПСМу хапае на цімураўскі рух**

На сустрэчы з журналістамі першы сакратар абласнога камітэта БПСМ Валерый Клімовіч так і не прызнаўся, колькі грошай дзяржава дае маладым патрыётам на

Прэс-канферэнцыя была прысвеченая трохгоддзю існавання БПСМ. Сёння арганізацыя вобласці налічвае 24107 чалавек у 1107 першасных арганізацыях і з'яўляецца самай масавай у рэспубліцы. На пытанне ж журналісту адносна бюджету БПСМ Валерый Клімовіч спіца апусціў вочы долу і адказаў: «Сродкаў, якія выдаткоўваюцца, хапае на ажыццяўленне нашых мэтаў». Такім чынам, тое, якая сума грамадскіх грошай траціцца на ўтрыванне БПСМ, мы з вами так і не даведаемся. Хоць маем на гэта поўную права як сумленныя падаткаплацельщики.

На сёняшні дзень БПСМ складаюць, галоўным чынам, школьнікі, навучэнцы вучылішчаў, тэхнікумай і студэнты ВНУ - 58 працэнтаў. На пытанне наконт папулярызацыі арганізацыі маладых патрыётаў сярод больш дарослай і самастойнай маладзі - рабочых, бізнесоўцаў - спадар Клімовіч прызнаў, што тыя не надта ахвотна папаўняюць шэрагі ягонай арганізацыі, бо лічыць яе «нашчадкам камсамолу». Ёсць і

першы сакратар прызнаў, што кантактаў з недзяржаўнымі маладзевымі аўтадніннямі няма, таму што тыя адмалююцца супрацоўніцай з БПСМ.

Міжнародныя кантакты патрыятычнага саюза маладзі распаўсюджваюцца выключна на ўсход. Летась Валерий Клімовіч быў на з'ездзе сібірской маладзі. Сёлета была сустрэча дэлегатаў БПСМ у Маскве з расейскімі парламентарыямі на тэмі абмерка-

вання асобных пытанняў аўтадніння Беларусі і Расеі. Паводле словаў спадара Клімовіча, на сустрэчу прыйшли Жырыноўскі ды Зюганав, астатнія запрошаныя дэпутаты адмовіліся. Апроч гэтага, БПСМ адпраўляе на працу ў Валгаградскую вобласць, Стуйрапольскі і Краснадарскі краі студэнцкія атрады. 10 жніўня адзін з атрадаў накіраваўся на ўборку вінаграду.

У кандыдаты ў Палату прадстаўнікоў члены БПСМ не вылучаюцца. Лідар абласнога камітэта патлумачыў, што прычына - у маладым для такой адказнай дзяржаўнай работы ўзросце бэспэсамаўцаў. Аднак у мясцовых Саветах дэпутатаў сёння працуе 23 сябры БПСМ, якія перамаглі на безальтэрнатыўных участках Выбару-99.

На заканчэнні прэс-канферэнцыі Валерий Клімовіч, які прадстаўляў журнalistам 24-тысячную арганізацыю, падвёў вынікі трохгадовага існавання БПСМ: «Наш саюз падужэй і гатовы да дасягнення новых мэтаў і задачаў. Мы - моцныя, таму што мы едны - і ў гэтым наша сіла».

Алена Сіневіч

Гнілая памяць не баліць

На Кургане Славы гніоць танкі, браневікі, зенітныя прылады. Гэта - безгаспадарныя экспанаты музея баявой тэхнікі часоў Вялікай Айчыннай вайны, які так і не адбываўся. На машынах лазіць дзеци, ноччу тут спяць бамжы.

Здалёк танкі, схаваныя сярод дрэваў, выглядаюць нават вельмі прыстойна - да апошняга юбілею Дня Вялікай Перамогі вайскоўцы іх нанава падфарбавалі, асвяжылі нумары, дамалявалі чырвоныя зорачкі. Аднак зблізку магутныя машыны маюць убогі выгляд. З выдраных надпісаў мы даведавамся, што тут быў Макс, і яшчэ Гала Б., якія какае Вову, на адным з браневікоў выдрана «наш дом», а побач, надзвычай акуратна, - «туалет». На двух танках хтосьці апрабаўаў балончикі з блакітнай фарбай. Браневікі, якія ў адрозненне ад танкаў стаяць не на бетонных паставенях, а проста на поплаве, прыраслі гусеніцамі да зямлі. Такім чынам, уражання «свяшчэннага манументу» яны не ствараюць.

Па адным з браневікоў сноўдаюць хлапчукі. Пытаюцца, ці можна патрапіць унутр. «Можна, - кажуць, - але там моцна смярдзіць». Покрыўкі на браневіку няма, тырчыца абарваныя металічныя скобы таўшчыней у два сантиметры. У адтуліне памерам 50 на 80 сантиметраў бачныя металічныя каркасы, да якіх прымацоўвалася ўнутранае аbstаляванне. Яны пагнутыя, ссунутыя з месцаў. Паміж імі - асколкі шкляных бутэлек, шматкі пластикаў, абрывкі газетаў, піўныя накрыўкі ды іншае смецце. «У чацвёрты браневік таксама можна ўлезці, толькі там дзірка маленская. Хаця, - як каму, для мяне - нармальная», - падказвае адзін хлапчук.

Ніякага афіцыйнага статусу гэта выставка не мае. Шэф прэслужбы гарвыканкама Віктар Жалезняковіч сказаў: «Мы называем яе «музей пад адкрытым небам». У ВА ЖКГ яе ўвогуле не адважыліся няк назваць.

Пра яе з'яўленне гарадскія чыноўнікі кажуць неахвотна. Віктар Жалезняковіч спаслаўся

Удзень па экспанатах лазіць дзеци, ноччу тут спяць бамжы

на тое, што калі стваралася гэтая выставка, ён яшчэ працаваў у гарвыканкаме. «Гэту выставу ўтварыў кааператыў «Пульс», але дзеяны зараз - не ведаю». Старшыня гарадскога Савета ветэранаў Іван Іванавіч Абрасімаў прыгадаў, што стваралася гэтая экспазіцыя да 50-годдзя Перамогі. Узоры для выставы далі вайсковыя часткі Брэста, Баранавічаў, Слоніма. Аднак, паводле яго версіі, у гарадскіх уладаў не было магчымасці ўтрымліваць такую экспазіцыю, таксама, як і Музей баявой Славы. Тады, сцвярджае ветэран, і музей, і выставу «забралі камерсанты» - абыцалі ахоўваць і аднаўляць экспазіцыю, а самі выкінулі экспанаты з музея і за тэхнікай не глядзяць. «Я ім тэлефанаваў, сварыўся, каб яны вярнулі ўсё на месца. Але ўжо даўно тэлефонную і не ведаю, дзе яны і што робяць».

Адшкуаць «камерсантаў» было зусім няцяжка. Наталля Аляксандраўна, бухгалтарка кааператыўа «Пульс» паведаміла, што сапраўды, гэтая выставка была створаная кааператывам. «Гэта бы падарунак фірмы гораду да 50-годдзя Перамогі. Мы за ўласныя гроши адшкукалі і перавезлі ў Гродна гэту тэхніку з усёй рэспублікі. Усе цагляныя пляцоўкі для танкаў былі таксама зробленыя за гроши фірмы. Арганізавалі вялікія ўра-

Малютка Скуратава

Прычына смерці - аміяк

21 жніўня ў бальніцы г. Слоніма ад атручэння парамі аміяку памёр рабочы мясцовага завода сухога абыстлушчанага малака.

Як паведамілі ў прэс-цэнтры МНС Беларусі, атручэнне наступіла ў выніку аварыі, якая здарылася ў кампрэсарным цэху прадпрыемства 19 жніўня, калі адбылася ўзечка 20 - 30 кілаграмаў аміяку.

Зарас частка абсталявання адключана, вядуцца рамонтныя работы.

Расейская вакцына не дапамагла

Сталі вядомыя першыя вынікі працы камісіі Міністэрства аховы здароўя па расследаванию аbstавінаў смерці ад шаленства 67-гадовай жыхаркі вёскі Бераставіца Берштаўскага сельсавета Шчучынскага раёна.

Як паведамілі загадчык аддзеяла эпідэмічнага нагляду за караніннымі і надзвычай небяспечнымі інфекцыямі Рэспубліканскага цэнтра гігіёны і эпідэміялогіі Гар Касяк, 1 красавіка ў Шчучынскую цэнтральную бальніцу на шаленства дапамогу звярнулася жанчына, якую 31 сакавіка пакусаў хатні сабака. Паводле словаў спецыяліста, урачы аказаў пачярпелай неабходную ў такіх выпадках антырарычную (супраць захвортвання на шаленства) дапамогу ў поўным аўтаматызмі. Документы сведчаць аб тым, што жанчына была змешчана ў стацыянар, дзе ёй былі прызначаны антырарычныя вакцыны і гамаглабулін, а таксама медыкаментознае лячэнне, заўважыў урач.

Паводле ягоных словаў, захвортванне на шаленства ў жывёлы было пачверджана толькі праз чатыры дні. Пасля праведзенага курсу лячэння пачярпелая была выписана дадому, аднак праз два месцы зноў звярнулася па медыцынскую дапамогу.

Паводле ягоных словаў, захвортванне на шаленства ў жывёлы было пачверджана толькі праз чатыры дні. Пасля праведзенага курсу лячэння пачярпелая была выписана дадому, аднак праз два месцы зноў звярнулася па медыцынскую дапамогу.

Марат Гаравы

Зрабілі з амартызатора міну

У Карэліцкім раёне знайдзены самаробная выхуковая прылада.

Супрацоўнікамі міліцыі ў вёсцы Крынічна 19 жніўня ў багажніку аўтамабіля «Масквіч», за рулём якога знаходзіўся жыхар горада Стубіцы Менскай вобласці, быў знайдзены і канфіскаваны цыліндрыйчны предмет, які маркуеца, частка амартызатора ад мапеда, з двума выходчымі з яго правадамі даўжынёй 15 метраў.

На месца здарэння была выкліканая група размінавання з Гродна. Яе супрацоўнікі ўзваралі знайдзены ў машыне падазроны предмет. Сіла выхуку склала каля 800 грамаў трацілавага эквіваленту.

Вадзіцелю аўтамабіля і пасажырам удалося ўцячы.

Ася Куніцкая

«Шлях да свабоды» пачынаецца ў Лідзе

Сапраўднай падзеяй для Ліды стаўся хрысьціянскі музичны фэстываль, які ладзіць на гэтым тыдні некалькі пратэстанцкіх цэрквяў.

У мінулы выходныя група маладых хрысьціянаў з мясцовых Фарнага касцёлу і пяцідзесятнікай царквы «Дабрадаць» праводзіла музычную акцыю для нефармальнай маладзі гораду. На працягу сямі наступных дзён царква «Новае жыццё» ставіць намёт на паўтысячы чалавек у мікрараёне «Слабада». Перад жыхарамі гораду выступяць гурты «Джэм», «Супольнасьць», шматлікія барды. Для розных уз-

роставых груп будзе прапанавана разнастайная праграма: лялечны тэатр, гулкі, дыскатэкі, сурчы «Каму за 50».

Адметна, што падчас фэсту будзе праводзіцца спэцыяльная праграма «Шлях да свабоды» рэабілітацыйнага цэнтра «Крыніца», супрацоўнікі якога распавядуць, як можна вызваліцца ад алкагольнай і наркотычнай залежнасці.

БАРЦ

Наклафелініліся...

19 жніўня ў цэнтры Менска двое непрацуючых, раней судзімых грамадзян без пэўнага месца жыжарства арыгінальным спосабам спрабавалі скрасіць ў двух жыхароў Гродна дакументы і рэчы.

Як паведамілі у прэс-службе МУС Беларусі, падчас сумеснага распіцця спіртных напояў у двары дома № 2 па вуліцы Кірава бяздомныя падсыпалі гасцям з Гродна клафелін. Аднак скрасіці дакументы і сумкі, якія прыналежалі жыхарам Гродна, ім не ўдалося: зламынікай затрымаў нарад патрульна-паставой службы міліцыі Каstryчніцкага РУУС Менска.

Вячаслаў Будкевіч

Пілігрымка з Беластока да Вільні

23 жніўня каталіцкія паломнікі з Беластока перасяклі беларуска-литоўскую мяжу. Наперадзе вернікаў чакае Вільня.

Польскія паломнікі 19 жніўня былі ў Гродне, дзе побывалі на на базэнстве ў Бернардзінскім касцёле. 20 - 23 жніўня яны наведалі каталіцкія храмы ў Гарадзенскім, Шчу-

чынскім і Воранаўскім раёнах. Маршрут вернікаў па Гарадзенскай вобласці склаў звыш ста кіламетраў.

Завершыцца «пілігрымка» 26 жніўня.

Ул. інф.

24 жніўня 2000 г.

4

ЭКАНОМІКА

Заробак ад Лукашэнкі: абяцаны і рэальны

У сярэдзіне жніўня адбыліся падзеі, на якіх звярнулі ўвагу ўсе пласты насељніцтва. Падчас дзелавых паездак у Іванаўскім раёне Берасцейскай і Лідскім раёне Гарадзенскай абласці Аляксандар Лукашэнка зрабіў заяву адносна таго, што з першага каstryчніка і з новага года, бываць бы ў два этапы (кожны раз на 25 працэнтаў), будзе падвышана заробная плата. У агульным плане яна на працы чатырох месяцаў будзе падвышана на 50 працэнтаў. Прыведзеным у Іванаве Лукашэнка паабяцаў падняць сярэдні заробак да 100 доляраў у месяц. Праўда, калі адчуў, што хапіў цераз край, ужо праз два дні ў Лідзе ён зрабіў удакладненне, сэнс якога ў тым, што 100 доляравы ўзровень заробку будзе дасягнуты недзе праз год, увочень 2001 года.

Заява А.Лукашэнкі абумоўлена дзвюма прычынамі. Па-першае, інфляцыяй, г.зн. ростам коштава на спажывецкія тавары і, адпаведна, ростам галечы ў краіне, а таксама патрабаваннем прафсаюзаў і вытворчых калектываў змяніць сітуацыю, г.зн. афіцыйна падвысіць заробакі ды пенсіі. Па-другое, нельга скідаць з рахунку маючыя адбыцца выбары ў Палату прадстаўнікоў. Без сумневу, сваім, хаця і фармальным, клопатам пра электарат А.Лукашэнка хацеў заклікаць бяднейшыя пласты насељніцтва галасаваць на гэтых выбарах. І галасаваць за «партыю ўлады».

У сувязі з афіцыйнай заявой наконт маючага адбыцца падвышэння заробной платы ўзімку шэраг пытанняў. А менавіта - ці ёсьць эканамічныя перадумовы для падвышэння мінімальнага і сярэдняга заробку за такі непрацяглы тэрмін і да таго ж, у такіх унушальных памерах? А таксама - ці мажліва падвысіць зарплату без эканамічных реформаў у краіне, у tym ліку і реформы са-мога заробку?

Даючы адказ на першае пытанне, варта адрасу ж адзначыць, што наміналны заробак падвысіць можна. Але падняць рэальны - умоваў на сёняня, на жаль, няма. Папярэдні досвед падвышэння зарплаты па два-три разы ў год сведчыць, што яе рост кожны раз у горшым выпадку толькі пакрываў страты насељніцтва ад інфляцыі ў папярэдні перыяд. У лепшым выпадку - на кароткачасовы тэрмін (на 2-3 месяцы) рэальный заробак падвышаўся, а потым усю гэту падвышку зноў з'ядала інфляцыя. Так, у траўні зарплата бюджетнікаў была падвышана наядзе на 20 працэнтаў. Але на дадзены момант ад гэтага падвышэння нічога не засталося, бо з пачатку года кошты на спажывецкія тавары выраслі ў межах 65 працэнтаў. І працягваюць расці ў жніўні. Не адбудзецца нічога новага і гэтым разам. Ужо да новага года падвышаны заробак будзе адмінісуваны не-пераадоленай інфляцыяй, якая будзе толькі нарастаць.

На што ж разлічваюць кіраўнікі, якую крыніцу яны будуть выкарыстоўваць, каб падвысіць зарплату ў яе рэальнім значенні? Кіраўнік адміністрацыі прэзідэнта Міхаіл Мясніковіч лічыць, што «заробная плата будзе падвышана за кошт эфектунасці працы прадпрыемстваў». Гэту заяву наўрад ці можна ўспрымаць усур'ёз, бо ў першым паўгоддзі агульны, далёка не нармальны, узровень рэнтабельнасці, напрыклад, прымесловасці, знізіўся на чатыры працэнты ў паруранні з адпаведным перыядам мінулага года. А колькасць стратных прадпрыемстваў дасягнула нечуванага ўзроўню - 34 працэнты. Няма

выпусціць пару. Но на шляху да такога падвышэння надзвычай шмат перашкодаў. Адной з іх з'яўляецца запазычанасць па заробку ва ўсіх сферах народнай гаспадаркі, асабліва ў вёсцы. За 10 дзён перад 15 жніўня завінавачанасць перад калгаснікамі і рабочымі саўгасаў была скарочана на 7 мільярдаў рублёў за кошт паступлення сродкаў за дасягнене зерне ды іншую прадукцыю. Аднак да ліквідацыі запазычанасці яшчэ далёка. Застаецца яшчэ 14 мільярдаў. А.Лукашэнка на спэцыяльнай нарадзе, праведзенай 15 жніўня, запрашаваў ад урада, Нацыянальную банка, мясцовых уладаў прыняць усе меры, каб да першага верасня ўся запазычанасць па заробнай плаце перад калгаснікамі і рабочымі саўгасаў за папярэдні перыяд, у tym ліку і ліпень, была ліквідавана. Аднак адміністрыўны рэжым бездапаможны без адпаведнай базы. Тому што калгасы і саўгасы маюць прамерныя пазыкі за энергаресурсы, паліва і нясыць вялікія вытворчыя выдаткі падчас сёлетнія гарачай пары. Цяжка ў гэтых умовах пераадолець завінавачанасць па зарплате.

Дэкларацыя аб падвышэнні заробнай платы ў маючы адбыцца перыяд пакідае без адказу шматлікія пытанні. Да прыкладу, як будзе ўпільваць палітыка цэнтралізацыі на мяркуема падвышэнне рэального заробку? Адно зразумела, што зніжэнне спажывецкіх коштава не прадугледжана, пра што недухсэнсцоўна заявіў А.Лукашэнка падчас візіту ў Іванаўскім раёне. Але ў якой ступені непазбежны рост цэнава будзе карактаваць падвышэнне рэального заробнай платы - застаецца пакуль без адказу. Міжтым, у сярэдзіне жніўня жыллёвые тарыфы і тарыфы транспартных паслуг нібыта сарваліся з ланцуго. З 15 жніўня на 50 працэнтаў(!) падвышаныя тарыфы на гарачую воду і ацяпленне. На 30 працэнтаў з 12 жніўня падвысіўся кошт праезду па чыгуначы. Падвысілася плата за паслугу электрасувязі і г.д. Пря што гэта сведчыць? Толькі пра тое, што бюджет ужо не ўстаноўваецца на камунальную гаспадарку, ні паслугі сувязі ў ранейшых памерах. Але адначасова гэта падвярджае і дэфіцит заробку, асабліва рэального. У Лукашэнкі і ягонай адміністрацыі ёсьць толькі адноўліце - запусціць прац друкарскім станком эмісію грошай.

Узважваючы аргументы «за» і «супраць» неабходнасці і магчымасці падвышэння рэального заробнай платы, варта адказаць і на пытанне, пастаўленае ў пачатку дадзенага артыкула. А менавіта - ці можна падвысіць рэальный заробак без эканамічных реформаў у краіне, у tym ліку і реформы самой заробнай платы? Адказ на першую і другую часткі пытання толькі адмоўны. На самой справе, ці можна казаць наядон падвышэння зарплаты ў краіне, калі многія катэгорыі работнікаў народнай гаспадаркі атрымліваюць заробак ў рэальнім значэнні ніжэй за мінімальныя спажывецкія бюджет або бюджет працягватага мініума? Дарэчы, да сёняняшняга дня катэгорыя «мінімальная заробная плата» мае, на жаль, чиста лічбавы характар. Реформа зарплаты ўвесч час адкладаецца.

Уладзімір Кулажанка, доктар эканамічных науک, прафесар

Нават каровы пратэстуюць

Сельгаспрадпрыемствы Гарадзеншчыны працягваюць зніжаць аб'ёмы вытворчасці мяса-малочай прадукцыі.

За сем месяцаў надой на адну карову склаў 1.520 кілаграмаў, што на 190 кілаграмаў менш, чым за аналагічны перыяд мінулага года. Валавая прывага буйной рагатай жывёлы знізілася на 17 працэнтаў, сіней - на 13 працэнтаў. Вынікі ліпеня сітуацыю істотна не змянілі. У большасці раёнаў вобласці не дасягнуты запланаваны на летні перыяд рост прадукцыінасці жывёлы і аўгустава вытворчасці. У цэлым па вобласці ліпені надой на карову знізіўся

на 16 кілаграмаў і склаў 284 кілаграмы. Валавая вытворчасць малака скарацілася на 3,5 тысячи тонаў.

Прычынамі спаду сталі недахоп кармоў на пашах, затрымка з паступленнем канцэнтраптуа ёз божжя новага ўраджаю і недахопы ў арганізацыі работы на фермах. Зараз пастаўлена задча ва ўсіх раёнах вобласці да пачатку зімовікі аднавіць дойны статак і агульнае пагалоўе жывёлы.

Ася Куніцкая

Лідзкія абутнікі страйкуюць

На Лідзкай абутковай фабрыцы прайшоў стыхійны страйк. Першая змена на выйшла на працу і не дапусыціла да работы кіраўніцтва прадпрыемства.

Рэзкае незадавальненіе працоўных выклікала скрачэнне штату, рашэнне аб чым прыняла адміністрацыя. На перамохах з работнікамі звязліся і прадстаўнікі раёных выканавчых структур. Хоць да мясцовых уладаў асаблівых прэтэнзіяў не прад'яўлялася, прадпрыемства знаходзіцца ў жахлівым становішчы. Тавары, якіх вырабляе фабрыка, маюць невысокую якасць і не карыстаюцца асаблівым попытам, не знаходзяцца збыту. Абутковая фабрика звязацца акцыянэрным таварыствам і, як высвятае, пад

акцыянаваныне праводзілася тут са значным парушэннем заканадаўства. Фабрыка пасыльня змены формы ўласнасці не выплочвала сваім працаўнікамі дывідэнты. Рабочыя не атрымлівалі афіцыйных папероў, у якіх зафіксаваны маёмы права.

Наогул, у дадзеным канфлікце праглядаюцца дэльце асноўныя прычыны: па-першае, адсутнасць эфектунай сыштвы кіраваныя падобнымі прадпрыемствамі; па-другое, агульны эканамічны становішчы, які склаўся ў краіне.

БАРЦ

Лепей хадзіць пешшу

22 жніўня ў Беларусі зацверджаны новыя аптовыя і рознічныя цены на нафтапрадукты, якія адгружаюцца канцэрнам «Белнафтахім» і рэалізуюцца прадпрыемствамі сістэмы канцэрна праз аўтазправачныя станцыі.

Згодна з загадамі кіраўніцтва канцэрна «Белнафтахім» ад 21 жніўня № 351, цены на нафтапрадукты павышаюцца ў сярэднім на 5 працэнтаў. Напрыклад, цана рэалізацыі аўтабензіна А-76 праз АЗС прадпрыемстваў, якія ўваходзяць у сістому канцэрна, устаноўлена за літр, уключаючы падатак з продажу і ПДВ, 299 рублёў, А-92 - 393 рублі, АІ-95 - 463 рублі, дызельнага паліва - 282 рублі. Цана рэалізацыі праз АЗС на аўтамагістралі «Брест - Масква» складае адпаведна: А-76 - 305 рублёў, АІ-92 - 401 рублі, АІ-95 - 472 рублі.

Чаргавае павышэнне цэн на нафтапрадукты ў канцэрне «Белнафтахім» тлумачаецца неабходнасцю насычэння рынку нафтапрадуктаў, збліжэннем курсаў беларускага руб

ля да дадзенага ЗША, а таксама ростам цаны на нафтгу. У сувязі з устаноўленнем новых цэн канцэрні «Белнафтахім» запатрабаваў ад прадпрыемстваў нафтапрадуктазабеспеччэння з 22 жніўня 2000 года пры адгрузцы нафтапрадуктаў калгасам, саўгасам і райаграснабам праводзіць фармаванне аптовых цэн з улікам надбайні не больш чым 5 працэнтаў; пры адгрузцы іншым спажывцям - з улікам надбайні не больш чым 8 працэнтаў; у выпадку транзітнай адгрузкі нафтапрадуктаў памер аптовай надбайні не павінен перавышаць 5 працэнтаў ад цаны прадпрыемства-вытворцы.

Апошні раз цэн на нафтапрадукты ў Беларусі павышаліся 2 жніўня.

Яўген Грубіч

Нацбанк вельмі турбуе наша валюта

Праўленне Нацыянальнага банка Беларусі зацвердзіла Правілы ўвозу, вывозу і перасылкі наяўнай валюты, плацёжных дакументаў у замежнай валюце, памятных манет з каштоўных металоў фізічнымі асобамі цераз мытнью мяжу рэспублікі.

Як паведамілі ва ўпраўленні інфармацыі НБ, правіламі дазволены ўвоз грамадзянамі ў нашу краіну і вывоз з яе мяжы наяўных беларускіх рублёў і памятных манет з каштоўных металоў. Пе-расылаць жа з Беларусі, як і з Беларусі, наяўную замежную валюту лістамі з аўт'яўленай каштоўнасцю дазволена ў суме, якая не перавышае ў эквіваленце 200 дадзенага ЗША. Яна разлічваецца па афіцыйнаму курсу беларускага рубля да адпаведнай замежнай валюты на дзень мытнага афармлення. Увозіць жа ў краіну замежную валюту дазваляеца без абмеравання сумы, як і любую колькасць памятных манет з каштоўных металоў, але з выкананнем патрабаванняў мытнага заканадаўства. Аднак вывозіць з Беларусі кожнаму чалавеку можна не больш чым пяць штук манет з золата, плаціны, паладыя і дзесяць срэбра.

Згодна з новымі Правіламі,

Алег Сакалоў

